

Modul 4: Språkarbeid

Fagsamling 10: Språkarbeid og digitale verktøy

Dette er informasjon om nettressursen *Barnehagens digitale praksis* til deg/dere som skal lede arbeidet i kollegiet. Her finner du en oversikt over innholdet i ressursen og forslag til hvordan det er tenkt at arbeidet kan gjennomføres.

Mål for fagsamlingen:

Personalet skal få kjennskap til hvordan digitale praksis kan være en del ressurs i barnehagens arbeid med språk og språkutvikling.

Utstyr og forberedelse

- Informer/minn på ansatte om at de skal bruke en digital løsning i erfaringsutvekslingen slik at de kan ta med seg egen PC, nettbrett, smarttelefon eller en minnepenn med prosjektet på slik at den som leder fagsamlinga enkelt kan vise dette på en digital tavle/stor-skjerm hvis noen av gruppene skal bruke det.
- Minn på de ansatte at de tar med GLL-skjemaet fra oppdraget som de skal bruke i erfaringsutvekslingen.
- Forbered en digital delingsplattform til erfaringsutvekslingen. Skriv en tekst/problemstilling som brukes i delingsplattformen. Forslag til tekst/problemstilling: Skriv inn dine refleksjoner fra oppdraget. Vektlegg positive sider og mulige utviklingssider ved ditt prosjekt.
- Last ned og skriv ut notatark til bruk i Gallery Talk aktiviteten. Alle ansatte som deler må ha eget notatark.
- Finn fram ark og skriveredskaper til Tenkeskriving.
- Last ned og skriv ut notatarket Tenkeskriving som skal brukes gruppearbeidet. Et skjema til hver gruppe.
- Forbered en digital delingsplattform og en tekst/problemstilling som skal brukes i oppsummeringen av aktiviteten Tenkeskriving organisert som IGP. Forslag til tekst: Skriv inn gruppas 3-5 mest sentrale momenter som dere ble enige om i delingen av Tenkeskrivings-tekstene. Begrunn hvorfor dere velger akkurat disse momentene.

Gjennomføring av fagsamling

1. Erfaringsutveksling fra fagsamling 8 organisert som Gallery Talk: Del personalet i grupper på 4-6 personer. Bruk GLL-skjemaet som støtte i delingen. Her kan dere tilpasse aktiviteten ved at alle skal dele hvordan de brukte digitale verktøy i arbeidet med pedagogisk dokumentasjon i prosjektet sitt. Her kan dere legge til rette for flere måter å dele på (PC, nettbrett, digital tavle, smarttelefon mm.). En på gruppa utnevnes til å holde tiden slik at alle får delt sine prosjekt. Bruk 2-3 minutter til framlegg. Deretter skriver alle på gruppa

ned sin respons på notatarket Gallery Talk.. Så gis det muntlig respons fra alle (kort tid: max.1 min.). Samle inn notatarkene slik at dere kan bygge videre på de gode innspillene for å videreutvikle prosjektet. Det er viktig å holde tidsrammene i denne aktiviteten slik at flest mulig får delt. Alle skriver inn sine egne refleksjoner fra oppdraget i en digital delingsplattform i stikkordsform. Den som leder samlinga, går gjennom resultatet av oppsummeringen i plenum. Utnevnt en referent som skriver ned personalets innspill og kommentarer til oppsummeringen av erfaringsutvekslingen. Ta med innspill og den digitale oppsummeringen til videre arbeid i modul 5.

2. Se fagfilmen: Språkarbeid og digitale verktøy. Løft frem umiddelbare tanker i personalgruppa etter filmen.
3. Les fagteksten Språkarbeid og digital praksis individuelt eller i fellesskap.
4. Gruppearbeid organisert som IGP i form av Tenkeskriving:

Individuelt:

Her skal dere Tenkeskrive om: Digital praksis og barns språk

Gruppe:

Organiser personalgruppa i smågrupper på 3-5 personer. Les tekstene for hverandre eller løft fram et moment fra teksten din som du mener er viktig for temaet. Bli deretter enige på gruppa om 3-5 momenter dere mener er sentralt for arbeidet med språk og digital praksis. Begrunn hvorfor dere velger akkurat disse momentene. Skriv deretter deres momenter inn i en digital delingsplattform slik at alle gruppens momenter sammenfattes i en grafisk framstilling som alle kan se. Hvis dere velger en analog løsning, kan dere sammenfatte gruppas momenter i notatarket Tenkeskriving. Notatet samles inn for videre arbeid i modul 5.

Plenum: En fra gruppa legger fram gruppas valgte momenter i plenum muntlig eller den som leder samlinga viser gruppens innspill fra en digital delingsplattform på skjerm. La gruppene kommentere sine innsendte sentrale momenter der de begrunner hvorfor de valgte å løfte fram akkurat disse momentene. Åpne opp for innspill og kommentarer. Utnevnt en referent som skriver ned innspillene og begrunnelsene i et kortfattet notat slik at disse kan hentes fram i arbeidet med modul 5.

5. Oppdrag til utprøving i praksis: Gå gjennom og forklar oppdraget for personalet. Ta utgangspunkt i deres sentrale fra Tenkeskrivingen (IGP). Planlegg, gjennomfør og evaluer en aktivitet hvor hensikten er å styrke barns språkutvikling ved bruk av digitale verktøy. Dere velger selv om dere jobber individuelt eller sammen med en eller flere kollegaer. Del erfaringer fra prosjektet på neste fagsamling.

Informasjon om oppdraget

Du/dere kan prøve å lage en tegneserie eller en bildebok sammen med barna. La barna være

med på å bestemme hva (innholdet) og hvordan (produksjonen) dere lager den multimodale teksten. Ha fokus på samtalen/dialogen som oppstår når barna skaper tekster. Følg barnas initiativ og still åpne spørsmål. Vær sekretær for barna hvis de ønsker det. La gjerne barna tegne/male/bygge noe analogt som inngang til den digitale tekstproduksjonen. Eventuelt la de ta bilder med et digitalt kamera, en telefon eller et nettbrett som kan brukes i arbeidet med den digitale teksten. Den digitale fortellingen eller teksthendelsen skal presenteres på valgfri måte på fagsamling 11.

Sentrale prinsipper for Gallery talk

Dette er en arbeidsmetode som kan gjennomføres på ulike måter. Vi tar utgangspunkt i at alle legger frem praksiseksempler som er individuelt eller gruppevis klargjort på forhånd. Dette er en intensiv arbeidsmetode som krever at både fremlegg og respons er kort, konkret og konsist. På hvert gruppebord ligger det notatark til hvert gruppemedlem. Her skriver hver ned en kortfattet respons – gjerne i stikkordsform.

Denne arbeidsmetoden er en øvelse i:

- Dele og utvikle idéer og erfaringer
- Å spre gode praksiseksempler
- Å få innspill på egne praksiseksempler
- Å gi læringsfremmende respons på et fremlegg

Organisering:

- Deltakerne deles inn i grupper med 4-6 medlemmer. Gruppene velger en person som har ansvar for å passe tiden. Alle deltagere legger frem en ide, opplegg, verktøy eller lignende som planlegges eller har vært gjennomført over en tidsperiode. De som legger frem, skal legge vekt på å beskrive opplegget og hva som var hensikten med det. Fremlegget skal ikke handle om hvordan det gikk eller gi noe vurdering av dette. Fremlegget skal være på maks 5 minutter (helst kortere).
- Etter fremlegget får gruppemedlemmene 1-2 minutter til å skrive ned en kortfattet respons på notatarkene. Hvert gruppemedlem gir deretter sin respons (maks 1 minutt) muntlig etter tur. I responsen skal gruppemedlemmene vektlegge positive sider og mulige utviklingssider ved eksemplet.
- Arkene med skriftlig respons samles inn etter hvert fremlegg. Notatarkene kan senere brukes for å videreutvikle opplegget som ble presentert. Å holde en fastsatt tid er viktig for at alle gruppemedlemmene skal få tid til å legge fram.
- Sentrale prinsipper i metoden Tenkeskriving:
- Tenkeskriving er en utforskende form for skriving. Formålet er å reflektere, få ideer eller å arbeide seg gjennom et fagstoff.
- Det handler om å gi rom for nye tanker og ideer, refleksjon og kreativitet. Personalet skriver for å lage oversikt og sortere tanker og for å formulere seg gjennom ideer, uten å ta større hensyn til en mottaker. Poenget er at skriveren skal slippe å tenke på sjangerkrav, rettskriving og form, og kun konsentrere seg om innholdet og arbeide med egne tanker. Tenkeskriving er også en metode som kan brukes for å få fram taus kunnskap. I følge Vygotsky blir ikke tanken uttrykt i ord, men den skapes gjennom ordet (Vygotsky, 1978). Ved å skrive ned tanker kan de bli mer konkret, og den som skriver kan analysere sine

tankerekker og på den måten bli mer bevisst sin egen praksis. Gjennom tenkeskriving kan man både klargjøre og bearbeide tanker, men også koble på gammelt til nytt og kanskje oppdage sammenhenger. Metoden gir også gode vilkår for å finne svar og oppdage nye spørsmål, dokumentere erfaringer og dele de med andre og ta vare på tanker om fremtiden som kan hentes fram senere. Tenkeskriving kan bidra til å utvikle identitet og skape fagmiljø og kultur i den enkelte enhet.

- Selv om denne formen for skriving ikke har en mottaker i utgangspunktet, så kan man ofte få mer ut av denne arbeidsformen når teksten blir brukt videre og ikke stopper hos skriveren. Et eksempel på slik videreutvikling er at personalet leser eller forteller om sine egne tekster i små grupper eller til sidemannen. Da får skriveren «lyttere til egne tanker» og samtidig innblikk i tankene til andre kollegaer. På denne måten blir tenkeskrivinga både en måte å arbeide med et tema, samtidig som det danner grunnlag for muntlig aktivitet, aktiv deltakelse og erfaringsutveksling.

Tenkeskriving

- Skriv ned alle tanker om et bestemt tema.
- Umulig å gjøre feil.
- Hold blyanten i bevegelse og skriv det som faller deg inn.
- Skriv i tre minutter (tiden kan tilpasses, men ikke hold på for lenge).
- Del teksten med andre.
- Åpne for kommentarer fra de som lytter. Støttende til det som var bra. Utfordrende kommentarer i form av spørsmål, refleksjoner og eventuelt uttrykke uenighet.
- Skriveren av Tenkeskrivings-teksten svarer ikke på kommentarer og spørsmål, men skriver de ned for å ta de med seg videre. Eller skriveren svarer og forklarer hvorfor han/hun valgte å skrive på denne måten hvis dette er avklart på forhånd.
- Ha tydelige og avklarte regler for hvordan teksten skal deles og eventuelt diskuteres i gruppa. Det gir rom for svarfritak slik at skriveren ikke skal måtte begrunne teksten sin. Dette er befriende for skriveren.
- Arbeidsgangen er: skrive, lese høyt, snakke og lytte. Bytt roller slik at alle får lest og delt sine tekster på gruppa.